

SZEGEDI KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ

MENTE ET MALLEO

JÓ SZERENCSET!

EGYESÜLET

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

Alapfokú barlangjáró tanfolyam

A barlangkutató története

Tarnai Tamás

2011. február 12. Orfű

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

Mottó:

„...Talán ma nevetségesnek tűnik, mit gondoltak elődeink a barlangok képződéséről. Számunkra már a cseppkőképződés folyamata evidencia! Nem volt azonban ez mindig így! Komoly utat kellett bejárni ahhoz, hogy mindaz az ismeret és tudás létrejöjjön, amit Ti itt hallotok, megtanultok és természetes módon egyértelműnek tartotok...”

Nézzük hát honnan is indultunk!?

Szegedi Karst- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

Az előadás váza

1. Szemelvények a nemzetközi barlangkutatók történetéből
2. A Magyar barlangkutatók történetének pillanatai
3. A Szegedi Karst- és Barlangkutató Egyesület rövid története

Vizsgakövetelmények

- ✓ Jelen prezentációs anyag
- ✓ A Barlangjárás alapjai című munka, szerk: Németh Tamás - Rose György „A magyar barlangkutatók története” című fejezete (133-141old.)

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

1.
Szemelvények
a nemzetközi barlangkutató
történetéből

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A barlangkutató egyike a legelső tudományoknak?

A barlang az életterünket jelentette az őskorban, az emberiség életének szerves része, színtere volt!

Az őskori ember nem csak látogatja, hanem használja, lakja is a barlangokat!!!

Szeleta barlang

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

Az ókor, a középkor legendái és hiedelmei, bűvös tartózkodás?

Küklopszok és barlangjaik...

„...Történt egyszer, hogy Szicília partjára vetődött Odüsszeusz és csapata. Az ithakai király élelmet akart keresni a szigeten, és egy hatalmas barlangba tévedt bajtársaival, amely a parttól nem messze tátongott. Azonban hamarosan megérkezett a barlang tulajdonosa, *Polüphemosz* is nyájával. ...”

Sárkánycsontok borítják
a barlangok alját????

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A barlangkutató kezdetei:

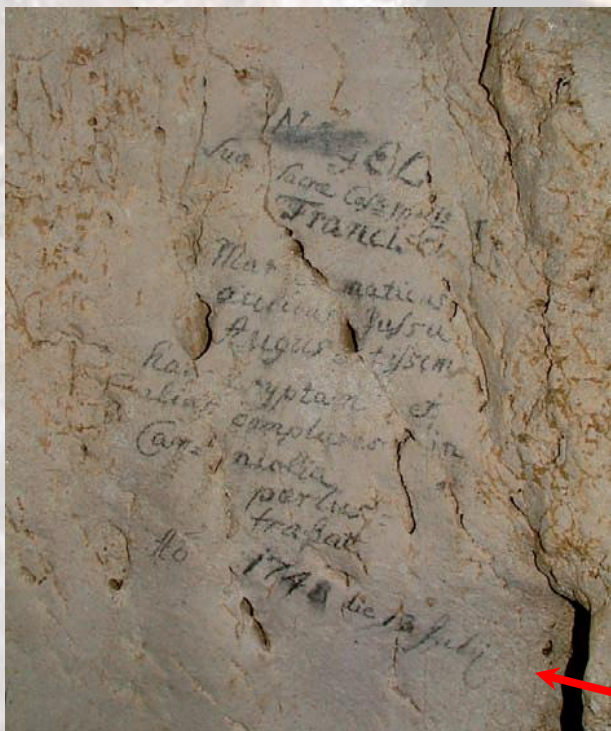
Nointel márki Fr.o. Konstantinápolyi nagykövete és **Cornelio Magni 1673-ban** feltárják egy kis görög sziget, Antipárosz barlangját. (330 m hosszú, 83 m mély) Karácsonyi Istentisztelet, 1682-ben térkép, innen már leírták a cseppkőképződést (Tournefort)!

- **Johann Weichard Valvasor** báró (1641-1693) Földrajztudós, számos leírása van barlangokról, Postojnát és Skocjani barlangot is tanulmányozta. Szlovéniáról 3000 oldalas földrajzi munkát adott közre. Harcolt Zrínyi Miklós parancsnoksága alatt is a török ellen.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A legkorábbi barlangtérképek:

- Antipárosz barlangját. 1682-ben térképezték fel vázlatosan.
- **Joseph-Anton Nagel** (1717-1800) matematikus I. Ferenc megbízásából vizsgálja az Osztrák-Magyar Monarchia barlangjait. 1748-ban Postojna első térképét készíti el.

*Bejegyzés a barlang falán a
térképezés során 1748-ból*

- **Thomas Jefferson** a későbbi elnök készíti el az USA első barlangtérképét 1781-ben.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

A cseppkövek keletkezéséről:

- **Joseph Pitton de Tournefort** 1700-as munkája az antíparoszi barlangban vizsgált cseppkövekről azt tartotta, hogy a cseppkövek a növényekhez hasonlóan nőnek, primitív életformának tekintették őket.
- 1745-ben **Girolamo Gabrielli**, majd **Brémontier** 1783-ban ugyancsak ezt az elméletet erősítik meg.
- Közben felfedezik a széndioxidot (**Joseph Black** 1750) **Torbern Bergman** 1780-ban megfigyeli, hogy a mészkő oldódik a széndioxiddal dúsított vízben.
- **Georges Cuvier** természettudós 1812-ben már úgy tartja, hogy a szénsav elpárolgása során keletkezik a cseppkő.

*Érdekes, hogy 1564 ben, **Bernard Palissy** már a kőzeteken átszivárgó vízben oldott sókból való kiválással magyarázta a cseppkövek születését!!!*

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület

ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM

2011.

A barlangok keletkezéséről:

- A barlangokat isten teremtette (XV. századig természetes közfelfogás volt)
- **Gregor Reisch** 1503-as teóriája: a barlangok a föld mélyéről feltörő gőzök, gázok által jöttek létre, esetleg föld alatti lángnyelvek pörkölték ki. Ezzel **René Descartes** (1596-1650) is egyetért.
- 1761-ben **Alexander Catcott** A barlangok az özönvíz után a vizek visszahúzódása következtében keletkeztek, tulajdonképpen az elszivárgó vizek vájják ki őket és az özönvíz elszivárgásának föld alá vezető csatornái.
- **Valvasor** báró (1641-1693) az első aki felismeri, hogy a poljékben, víznyelőkben elnyelődő vizek látnak a forrásokban napvilágot és ezek útja a földalatti patak a barlang.

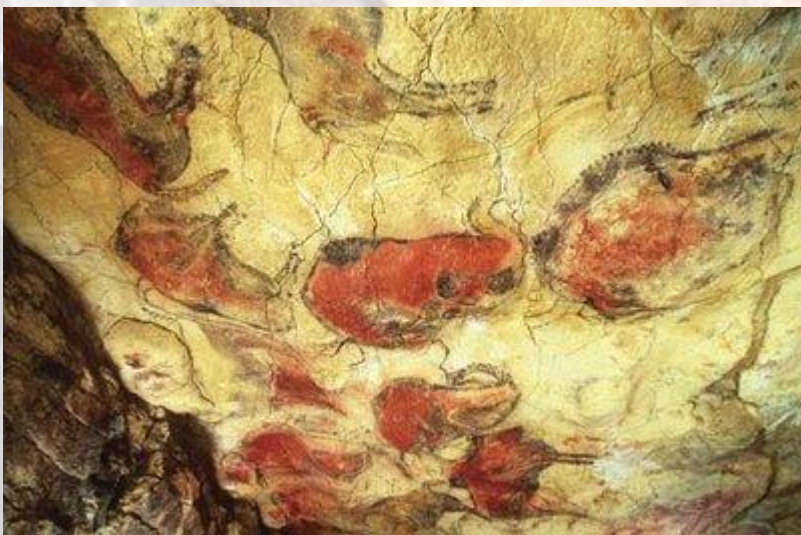

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A barlangi régészet a XIX. szd. új divatja:

- A Paleontológia (öslénytan) kialakulásával és fejlődésével párhuzamosan a XIX. században egyre több hivatásos és még több hobbi régész ásta ősmaradványok után kutatva a barlangokat.
- 1868 **D. Marcelino Sanz de Sautoula** felfedezi az **Altamira-barlangot** a Kantábriai-hegységben. Sajnálatos, hogy csak halála után hiszi el a tudományos közvélemény a tényeket.

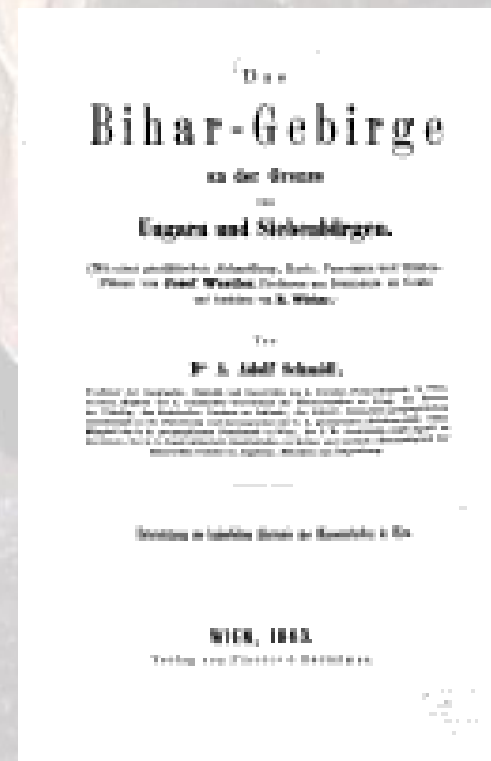

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A tudományos barlangkutató eredményei a XIX. szd-ban.

- **Charles Lyell** angol geológus (1797-1875) fogalmazza meg, hogy a barlangok a szén-dioxidban dús víz korrodáló hatására jönnek létre.
- **Adolf Schmidl (Schmidt Adolf)** (1802-1863) a XIX. szd. közepének legjelentősebb kutatója. Szlovénia, Magyarország, Erdély, Ausztria területén direkt barlangkutatókat végez. Ő már rendszeresen méréseket végez, ásatásokat folytat. Eredményeit a *Das Bihar-Gebirge* című 450 oldalas munkájában adja közre.

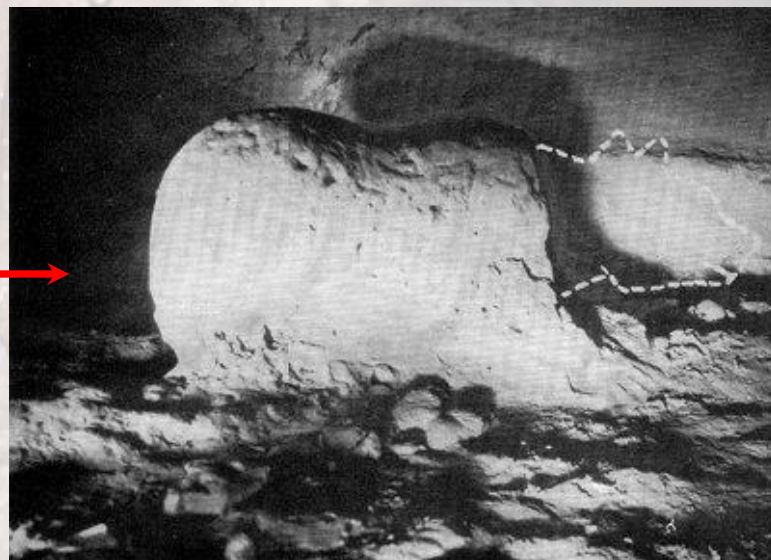
Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A modern barlangkutató előfutárai:

- **Édourd-Alfred Martell (1859-1938)** Több ezer publikációt adott közre. A barlangkutatóban mindent elért, amiről egy kutató csak álmodhat. Nevéhez kötik a speleologia, mint új tudomány megalapítását.

Montespani-barlang
fejtelten agyagmedvéje.
Ez a világ egyik
legrégebbi szobra!

- **Norbert Casteret (1897-1987)** számos tudományos publikáció fűződik a nevéhez. További 5 ősemberbarlangot fedezett fel. Ő bukkant rá a Montespan-barlangban egy szifonátúszást követően a világ legrégebbi szobraira (kis agyagfigurák).

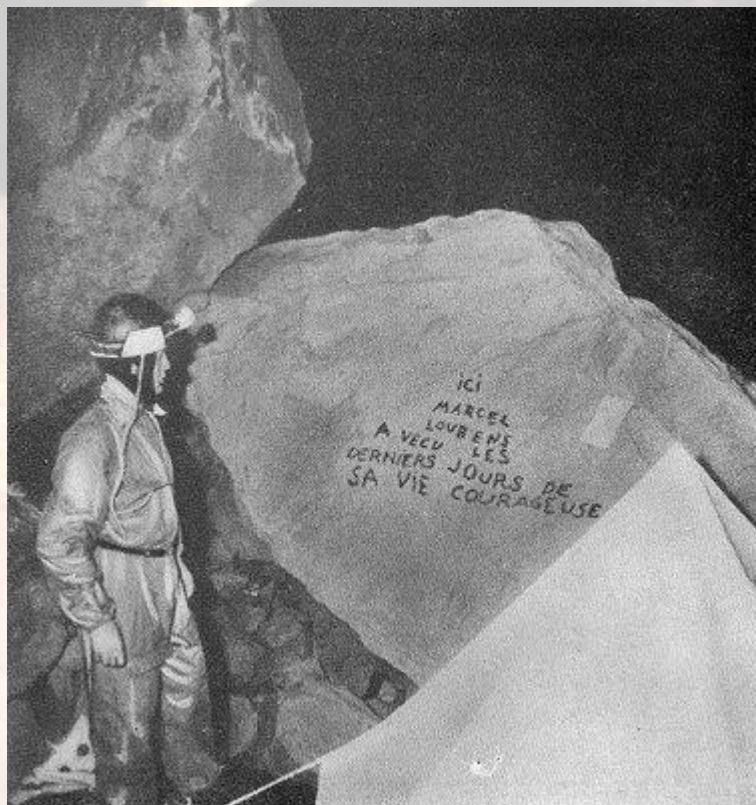
Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

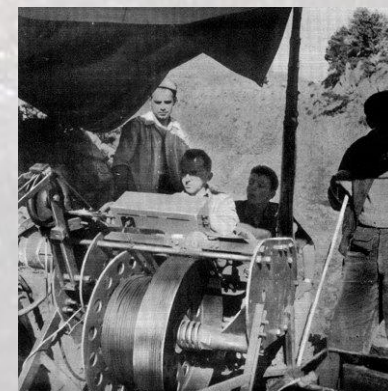
Marcel Loubens:

A Gouffre de Pierre St.
Martin barlang bejárta
1952-ben

"Itt élte bátor élete
utolsó napjait
MARCEL LOUBENS"

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

2.
A Magyar
barlangkutató történetének
pillanatai

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület

ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM

2011.

A barlang szavunk keletkezése

➤ A magyarságnak nem volt szava a barlangra. Ezért:

- Kőlyuk } Ha behúzódni lehetett
- Kőodu }
- Kősátor } Ha állatokat is be lehetett hajtani
- Kőistálló }

Lyukas kő
Odvas-kő
Sátoros-kő
Istállós-kő

➤ Később átvettük a:

- Szláv eredetű **pest** szót
- Még később a szintén szláv eredetű **barlang** szót

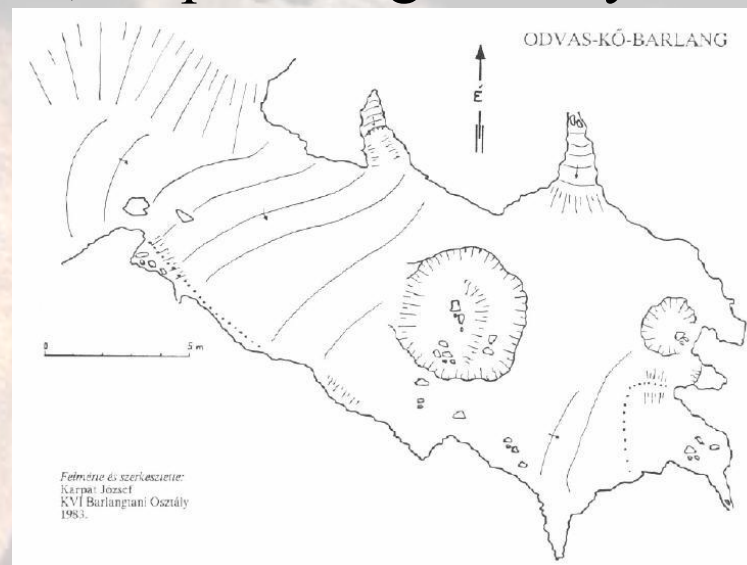

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

Magyarország barlangjainak első írásos emlékei

- A bakonybéli apátság alapító levele **1037-ben** keletkezett. Említi **Odvas-kő** nevű helyet. Ma is megvan, szép barlang Bakonybélből nem messze!

- Mátyás udvarában 1489-1490, **Petrus Ransanus**, Mo. története könyv, ebben már említés esik a hazai barlangjainkról. Ugyancsak ír róluk **Oláh Miklós** püspök (Mátyás unokaöccse) az **1536-ban** Brüsszelben kiadott, Magyarország földrajzát taglaló munkájában is említést tesz barlangokról, bővizű karsztforrásokról.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

Első tudományos igényű említések leírások, térképek

- **Bél Mátyás** (1684-1749) pozsonyi líceum rektora. Fő műve: Magyarország történelméről és földrajzáról készített Notitia (***Notitia Hungariae novae historico-geographica, 1735 Bécs***) című munkájában minden vármegyénél leírja a barlangokat. Ezzel őt tekinthetjük a magyar barlangföldrajz úttörőjének.

Bél Mátyás könyve

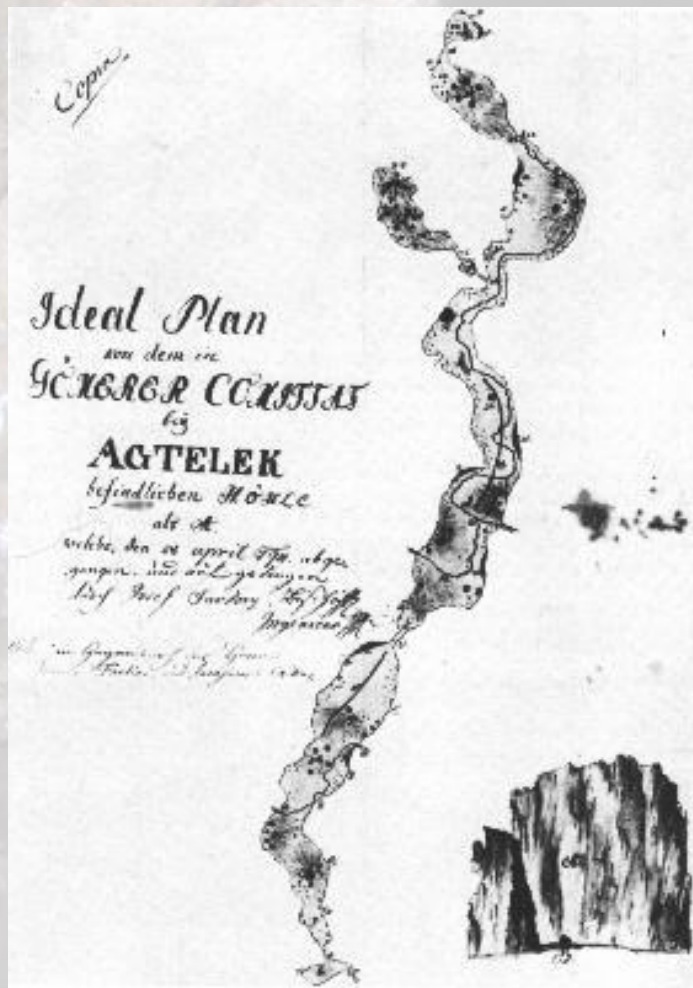
A Deményfalvi-barlang metszete
1719-ből. Bucholtz György felmérését
Mikoviny Sámuel metszetével Bél Mátyás
könyve tartalmazza

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

Az első lépések, majd a gyakori látogatások a Baradla mélyére

Sartory térképe a Baradláról

- **Farkas János**, az egi püspök nagy építéseinek építésvezetője 1794-ben az Aggteleki-barlang nehéz útjának bejáratáig. **Sartory Józseffel** az egi építkezések mérnökével.
- Elkezdődnek a Baradla bejárások. **Csokonai Vitéz Mihály** 1801-ben, **József főherceg** 1806-ban és sok más nagyságunk meglátogatja a csodálatos föld alatti világot.
- József főherceg érkezésével elkezdődnek a Baradla kiépítései is. Robbantással, hidak építésével, omladékok elhordásával teszik kényelmesebbé a bejárásokat.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A Baradla feltárásának, feltérképezésének folytatása

- **Raisz Keresztély**, Gömör vármegye mérnöke 1801-től dolgozik a Baradlában rendszeresen. Mérnöki felmérés és pontos leírás készül a barlangról.
- **Vass Imre** 1821-ben szintén eljut a Vaskapu mélyvizes szakaszáig. „...**1821-ben eddig és nem tovább Vass Imre...**” írja a falakra híres mondatát.
- 1825-ben végül sikerült áthatolni a Vaskapun és felfedezni a barlangot majdnem teljes hosszában. 1831-ben jelenik meg a könyve a Baradláról

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

A Baradla további feltárása

- 1856-ban **Schmidt Adolf** foglalkozik a barlanggal.
- **Nyáry Jenő** 1876-1877-ben nagyszabású **régészeti ásatásokat** folytatott a Baradlában, munkájának eredményét értékes beszámoló kötetben adta ki. Ennek olvasása az olaszországi emigrációban élő és akkor már idős Kossuth Lajost is megihlette.
- Az 1873-ban megalakult **Magyarországi Kárpát Egyesület** **1881-ben** a barlang kezelésére megszervezi a **Rozsnyói Osztályt**, amely menedékházat épít az aggteleki bejáratnál.
- Az osztály megbízásából **Münnich Kálmán** újból felmérte a Baradlát irányításával **1890-ben** elkészült a barlang **vörös-tói bejárata**, amely mellé **1892-ben kis turistaház** is épült
- **Kaffka Péter** társaival újabb termeket tár fel a Baradla jósvafői végén, majd mérései és terve alapján **1929-ben** elkészül Baradla **jósvafői bejárata**.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

Az ország területén mindenhol komoly barlangfeltárások és barlangi kutatások folynak a XVIII. szd. második felétől és a XIX. században.

- **1768**-ban feltárul az **Abaligeti-barlang**. A vízimalmot hajtó molnár fedezi fel a víz után kutatva. **1819**-ben **Kölesy Vince** átkutatta, felmérte és **1820**-ban közre is adta eredményeit a **Tudományos Gyűjteményben**.
- **Szabó József** geológus **1869**-ben az **Ágasvári-barlangban** kutatott, amely máig is legnagyobb a nem karsztosodó kőzetben keletkezett bg.
- Fiatal dobsinai kutatók, **Ruffinyi Jenő** és társai **1870**-ben feltárták a **Dobsinai jégbarlangot**, ahol rövidesen jelentős barlangklíma-kutatások indultak be.
- A felvidéki **Barát-hegyi barlangban** **Lóczy Lajos** folytatott eredményes ásatást **1876**-ban.
- Az első barlangkutatónő, **Torma Zsófia**, a **Nándori-barlangcsoportban** végzett kutatómunkáiról publikált **1880**-ban.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

Barlangi ősrégészet virágkora

- A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók **1873**-ban Herkulesfürdőn tartott vándorgyűlésén **felhívást** tett közzé a kutatások kiszélesítésére és elmélyítésére.
- Miskolcon **1891**-ben, a **Szinva medre közelében**, házalapozás közben a földből szépen megmunkált kőeszközök kerülnek elő, melyekről **Herman Ottó** megállapította, hogy azok az őskőkorszak, a **paleolitikum emberétől** származnak. Kétségbe vonják, mi több hamisítványnak nevezik!!!
- Herman Ottó javaslatára, Lóczy Lajos, a Földtani Intézet akkori igazgatója támogatásával, **Kadic Ottokár** geológust bízták meg **1906**-ban a bükk-i barlangok feltárásával.
- **1907**-ben elindul a **Szeleta-barlang** feltárása

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

A Szeleta-barlang helyenként tíz méter vastag üledékének átvizsgálása során kiderült, hogy több mint százezer évvel ezelőttek az első emberhez kötődő leletek, s megszakításokkal egészen 22 ezer évvel ezelőttig használták a barlangot

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

Jelentősebb feltárások, események a XX. Században I.

- **1904**-ben turista barlangkutatók **Scholtz Pál Kornél és társai** feltárják Budán a kőfejtés során felnyílt **Pál-völgyi barlangot**, amelyet utóbb a nagyközönség előtt is megnyitnak.
- **1930**-ban tereprendezés közben a **Szemlő-hegyen**, **1933**-ban csatornafektetés közben a **Ferenc-hegyen** fedeznek fel új barlangot **Kessler Hubert és társai**.
- **Venkovits István és Jakucs László 1946**-ban feltárják a kőbányászás közben megnyílt, gipszképződményekben gazdag, hévizes eredetű **Sátorkő-pusztai barlangot**.
- **Jakucs László 1952-53** folyamán munkatársaival feltárja a **Béke-barlangot**. Első tudományos hipotézis alapján folytatott barlangkutató hazánkban.
- **Balázs Dénes és társai 1954** őszén jutnak be a Dász-töbri víznyelő kibontásával az égerszögi **Szabadság-barlangba**.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

Jelentősebb feltárások, események a XX. Században II.

- **1954 nyarán** a Budapesti Műszaki Egyetem barlangkutatói, a **Holly testvérek Maucha László és társaik** Kis-Tohonya-forrás árvízi szájának megbontásával bejutnak a **Vass Imréről elnevezett barlang** első üregébe, ahonnan a következő év nyarán sikerül a főágba behatolniuk.
- **1956** elején feltárul a **Kossuth-barlang**.
- **1961-ben Dénes György** vezetésével feltárják a **Meteor Barlangot**.
- A Bükkben a miskolci és más területekről érkező barlangászok sorra tárják fel a nagy barlangokat pl: **Szepesi-barlang 1962, István-Lápai-barlang 1964, Hajnóczy-barlang 1971, Fekete-barlang 1975**, stb.
- **Pál-völgyi barlangban 1980-ban** sikerül új szakaszt felfedezni a kutatóknak, ebből kiindulva **Bolner Katalin és Kiss Attila** vezetésével évről évre újabb feltárási sikerek születnek.
- **1984 nyarán** a **Rózsadombi Kinizsi S.E.** barlangkutatói, **Adamkó Péter és Leél-Őssy Szabolcs** vezetésével feltárják a **József-hegyi barlangot**.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

A hazai barlangkutató szervezetek megalakulása I.

- Herman Ottó ösztönzésére **1910**-ben a **Magyarhoni Földtani Társulat** keretén belül **Barlangkutató Bizottság** alakul.
- **1913**-ban a BB átalakul **Barlangkutató Szakosztálya** és elindítja a magyar-német nyelven megjelenő **Barlangkutató** nevű szakfolyóiratot.
- **1926**-ban megalakul az önálló **Magyar Barlangkutató Társulat** **Cholnoky Jenő** elnök és **Kadic Ottokár** főtitkár vezetésével. Új folyóirat indul a szakfolyóirat mellett a **Barlangvilág**.
- **1958 decemberében** megalakult a **Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat (MKBT)**, **Dudich Endre** vezetésével.
- **1959**-ben megindul a **Karszt- és barlangkutató** című évkönyvek sorozata.
- **1961**-től, **Balász Dénes** szerkesztésében elindul a **Karszt- és Barlang** című, félévente megjelenő folyóirat (az első szám **Karszt- és Barlangkutató** címmel), ami ma is a meghatározó lapja a hazai karszt és barlangkutatásnak.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

A hazai barlangkutató szervezetek megalakulása II.

- **1961-ben Dénes György megszervezte a Magyar Barlangi Mentőszolgálatot (BMSZ).**
- **1975-ben az Országos Természetvédelmi Hivatal Barlangtani Intézetet létesít (később megszűnik, de újrászervezik).**
- **Megalakul a Magyar Természetbarát Szövetségben a Barlang Bizottság, amely főleg sportbarlangászat támogatására és az oktatás végzésére koncentrált.**

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

3.

**A Szegedi Karszt- és Barlangkutató
Egyesület
rövid története**

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

1993 A gyökerek, ami később az SZKBE szellemiségét megalapozta

- A későbbi Egyesület **szellemi gyökereit** a szegedi **JATE TTK jakucsi karsztiskolája**, valamint a **földtudományi tanszékek** igen magas képzési színvonalú **szakmai műhelyei** jelentették.

- **Jakucs László 1993. szeptember 1-5 között terepgyakorlatot** (karszt-morfológiai tanulmányi kirándulást) szervezett a szegedi JATE TTK Természetföldrajzi Tanszékének földrajz szakos diákjai számára az Aggteleki-karsztra. Itt egyebek mellett a Béke-, a Baradla-, a Vass Imre- és a Rákóczi-barlangok megtekintése és számos felszíni terepbejárás történt.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

1994 A kezdetek I. **Magyarország egyik legnagyobb barlangrendszere húzódik a Vízfő-forrás mögött!**

- **1993. november 2-7.** között három szegedi földrajz szakos hallgató terepbejárása a Mecsek hegységben. Itt határozta el **Barta Károly** és **Tarnai Tamás**, hogy feltárják a **Vízfő-forráshoz tartozó barlangrendszert**. Első találkozás **Vass Bélával** és a **Kisházzal**.
- **1993-1994.** folyamán Tarnai Tamás több terepbejárást és megfigyelést is végzett a Vízfő-barlang vízgyűjtő területén.

- **1994. okt. 28 – nov. 1.** között zajlott az **1. Szuadó-völgyi Kutatótábor**. A Barta Károly és Tarnai Tamás vezetésével folytatott munka eredményeképpen 2-3 méteres kúszójárat került feltárássra, reményteljes a folytatást ígérve.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

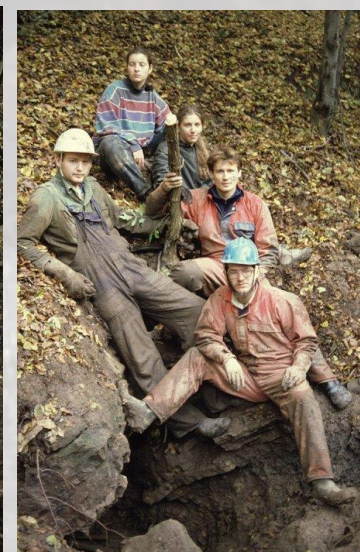

1994

A kezdetek II.

Képek az első kutatótáborból

„...Befogadott minket a földanya
és gyermekeivé tett...”

- **1994. dec. 1 – 4. között a 2. Szuadó-völgyi Kutatótábor.** A barlangkutatók december 2-án bejutnak a Polcos-terembe, majd december 3-án a December 3. végpontra. **Feltárul a Szuadó-barlang legfelső szakasza!**
- A kutatásokba bekapcsolódott a **Mecsek Egyesület Barlangkutató Osztálya** is Vass Béla vezetésével. **Temesi Otto** aktív részese a bejutásnak.

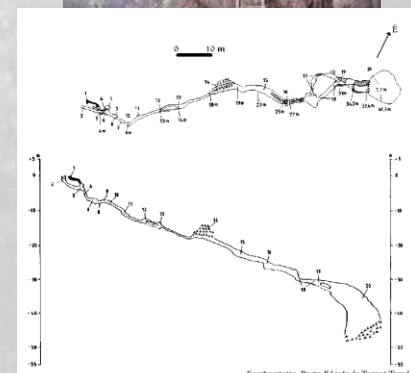
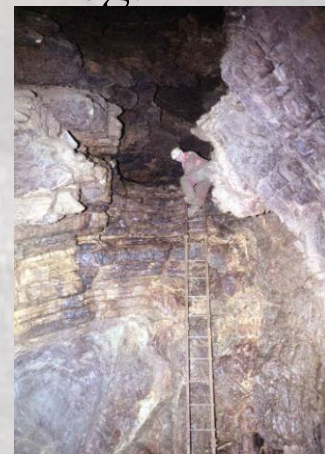

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

1995 Megalakul a JATE BCS, nagy bejutás a Szuadó-barlangban

- A barlangkutatás erőforrásainak (személyi, szervezeti, anyagi) biztosítása érdekében **1995. január 10-én**, Szegeden gyűlést tartottak a barlangkutatók és megalakították a **József Attila Tudományegyetem Barlangkutató Csoportot (JATE BCS)**. A tagdíjat 100 Ft/hó/fő-ben állapítják meg. Komoly szervezettség már 1995-ben is.
- Ezt követően sorra kerülnek megszervezésre a kisebb-nagyobb **kutatótáborok**, néhány fő részvételével 4 db.
- **1995. aug. 6-18-ig** megrendezésre kerül az első nagy Nyári tábor 35 fő részvételével. ***(Kialakulnak a csak a JATE BCS-re jellemző szokások, mint ételkörbeadás, jó étvágy köszöntés, számolás, műszakszámítás. Megteremtődik a kultúránk!)***
- Több kutató is belépett a **Mecsek Egyesületbe**, hogy a Vass Béla által vezetett **Barlangkutató Osztállyal** szorosabbra fűzzük a **kapcsolatunkat** (kutatás, kisház és eszközök használata, stb.)

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

1996

A Gilisztás barlang feltárása, a JATE BCS konszolidációja, megfogalmazódik az SZKBE alapításának szükségessége

- Nagy nyári és nagy tavaszi tábor, valamint három hétvégi bontás keretében **folytatódik a barlangkutató és a felszíni karsztkutatás.** A JATE BCS erős és rendkívül aktív közösség!
- **1996. júniusában** feltárásra került a **Gilisztás-barlang** a Csipkés-aknáig. (Akkor még Trió-barlangnak hittük!) Szuadó-barlangban elkészül és megomlik az **első ácsolt akna.**

- Tarnai Tamás **megfogalmazta a szükségességét az egyesületté alakulásnak** a hatékonyabb munkavégzés és forrásteremtés érdekében.
- **1996. szeptember 21.** Mecsekben kutató barlangászok **1. találkozója** a Remeteréten
- **1996. november 20-ára** elkészült az első alapszabály tervezet.
- A tagság majdnem megakadályozza az átalakulást, rendkívül nagy az ellenállás!

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

1997

Egyesületté válás, a tudományos és feltáró munka aktív folytatása, felépült a nyári tábor esőbeállója

- Az év során **3 nagyobb** (tavaszi, nyári és őszi), valamint **2 kisebb** hétvégi **tábor** került megrendezésre.
- **1997. augusztus** végére **felépült** a nyári táborban **az esőbeálló**, és **elkészült** a **Szuadó-barlang** terméskőből **falazott bejárata**. A Nagy-aknában elkészül a második ácsolat, a kutatók elérik a Szuadó-barlang patakos járatszintjét.
- A Kisház és a kutatási eszközök használata **Vass Béla** és a **Mecsek Egyesület Barlangkutató Osztály** segítségével biztosított
- A Szuadó-völgyben az erdészet támogatásával felépül a nyári táborhelyen az **esőbeálló**
- **1997. szeptember 10-én** megalakul a **Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület**. Az Alakuló Közgyűlés elnöknek Tarnai Tamást, titkárnak Szabó Ágneszt választotta meg.
- **1997. szept. 22-én** Szabó Á. (10 e Ft/hó, 4órás) munkaszerződés. **Professzionális munkavégzés!!**

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

1998

Feltárul a Trió-barlang, professzionalizálódik az SZKBE, beindulnak a TKNP programok

- **1998. jan. 26-án** a Csongrád Megyei **Bíróság** Pk.60.230/1997./4. számon **bejegyzi az SZKBE-t**. Felépítésre kerül a könyvelési, a pályázatírási, adminisztrációs, eszköz-felügyeleti, stb. rendszer. (professzionális titkárok: **Nédli Zsuzsanna, Ország János**)
- Kutatás töretlenül folytatódik. Tavaszi, nyári és őszi nagy kutatótábor és 3 kutatóhétvége került megszervezésre, **1998. áprilisban megkezdődik a Trió-nyelő bontása** (Kiderül, hogy a Trió = Gilisztás-barlang!) **Aug. Bejutás!**
- **Megkezdődnek a természet- és környezetvédelmi táborok. 1998. augusztus 16-23. között** Szuadó-völgyi Környezetvédelmi tábor. Ez az alapja a későbbi **Természet-és Környezetvédelmi Nevelés Programoknak**.
- Szoros összefonódás a JATE tanszékeivel. Terepgyakorlatokat jelentenek a nyári táborok, testnevelés tantárgyként fel lehet venni a barlangászatot.
- Erős tudományos kutatási tevékenység folyik a feltáró kutatás mellett. **Bozsó Zoltán** környezeti radiológiai, **Gila Csaba** karszthidrológiai, **Hoyk Edit** tájökológiai, **Barta Károly és Tarnai Tamás** karsztmorfológiai és földtani kutatásokat végez. Szakdolgozatok és cikkek keletkeznek a későbbiekben.
- **1998. decemberében** megjelenik az első **Hírmondó** (még csak A4 lapon)

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

1999

Új technológiák a kutatásban, elindul a TKNP HHGYSZ, terepjáró beszerzése, fejlődik a hivatásos munkaszervezet

- **Folytatódik a a kutatás** a már hagyományosnak mondható tavaszi, nyári és őszi nagy kutatótáborokban és 2 kutatóhétvégén. A Trióban először került alkalmazásra a **vasbeton támfalazás** omlás biztosítására. **1999. július 29-én** a Trióban a **Lift-akna omlásáig** jutottak a kutatók. A Szuadó-barlangban a un. vizes mosatásos módszer kerül kipróbálásra, kevés sikerrel. **1999. végére** a **Gilisztás-barlang bejárata beomlott** a feltáró-aknája teljesen feltöltődött.
- Az elnökség rendszeres ülésézése (hetente) és irányítása mellett **két titkárral** működik a központi adminisztráció, rengeteg **pályázat (16 db)** kerül megírásra. A **Hírmondó a jelenlegi formájában** jelenik meg.
- Beszerzésre került az **UAZ**, amely nagyban megkönnyítette a kutatótáborok lebonyolítását az eszközszállítás megoldásával.
- **1999. október 8-10-i** első túrával **elindult a Természet-és Környezetvédelmi Nevelés Program Hátrányos Helyzetű Gyermekek Számára (TKNP HHGYSZ).**

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

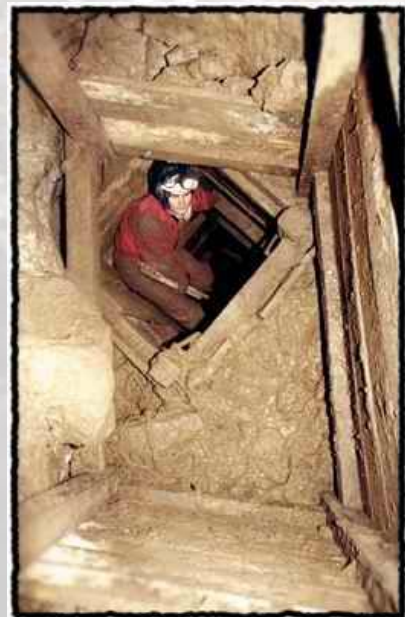
2000 Közhasznú az SZKBE, megalakul az Operatív Szervezet

- 2000. április 03-án a Csongrád Megyei **Bíróság** Pk.60.230/1997/13. számon **közhasznú társadalmi szervezetként jegyzi be az SZKBE-t.**
- **Kutatás** a tavaszi és a nyári nagy kutatótáborokban, valamint 6 kutatóhétvégén **folytatódott.** 2000. augusztusára a **Szuadó-barlangban** akácfaácsolattal biztosították a II. Aknát, **16 méter új járatot** tártak fel, **bejutás a patakos ágba. Trióban 8 méter** előrejutás és a **Hajóorr** elérése.

- Kutatások kezdődnek a Temesi Ottoék által megtalált **Rumba- barlangban.**

- **2000. évi január 27-i Közgyűlés** felhatalmazása alapján, **március 1-vel** megalakul az SZKBE **Operatív Szervezete.**

- **2000. őszétől** főállású alkalmazottal egészül ki az Op. Szervezet (**Kurunczi Edina**)

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület

ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM

2011.

2000

OPERATÍV IRÁNYÍTÁS SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE 2000. TAVASZÁN

E L N Ö K S É G

ELNÖK   TITKÁR   ELNÖKSÉGI TAG   ELNÖKSÉGI TAG   ELNÖKSÉGI TAG   ELNÖKSÉGI TAG

**OPERATÍV
IRÁNYÍTÁS**
Tarnai Tamás
1+3

**IRODA ÉS PÉNZ-
ÜGYI VEZETÉS**
Hajnal Ágnes

1+1

FELADATOK
A pénztár és a könyvelés teljes körű kezelése és vezetése, az iktatási és postai adminisztráció végzése, feladatok fogadása és továbbítása, archiválás és feladatai terén koordináció

**KAPCSOLAT-
TARTÁS**
Gila Csaba

0+1

FELADATOK
Az Egyesület információs lapjának a Hírmondónak a szerkesztése és terjesztése elosztási lista alapján, tag és pártolottsági nyilvántartás naprakész vezetése, tagságot tájékoztató, valamint egyes reprezentatív levelek, üdvözlőlapok készítése és terjesztése

**PÁLYÁZATI
KORDINÁCIÓ**
Szőke Emília

0+1

FELADATOK
Pályázati lehetőségek felkutatása, a pályázatra felelősök megkeresése a pályázati dokumentáció naprakész kezelése, számla és egyéb kötelezettségek, valamint a határidők figyelés és pályázatfelelősök figyelmeztetése, önálló pályázatok írása

**KUTATÁS-
VEZETÉS**
Barta Károly

0+1

FELADATOK
Kutatási programok szervezése, koordinálása, közvetlen operatív irányítása, a programok pénzügyi és szakmai felügyelete, tudományos Kutatások szervezése és összefogása, kutatási engedélykérelmek megírása, a törvényes kötelezettségek számon- és betartása, általános szakmai archiválási feladatok

**TÁRGYI
ESZKÖZÖK**
Ország János

1+0

FELADATOK
Az egyesületi eszközök gondos kezelése, rendben tartása, naprakész nyilvántartás vezetése, leltár készítése, akólcsonzész felügyelete, a kiadás és a visszavétel végzése, szükség esetén szankciók alkalmazása, a feladatokkal kapcsolatos dokumentáció végzése

**TKNP HHGYSZ
ÉS ÁÉKISZ**
Hajnal Ágnes

0+1

FELADATOK
Komplex programszervezés, operatív irányítás, szakmai és pénzügyi felügyelet, kapcsolattartás és dokumentáció készítés, illetve készíttetés, köszönő képeslapok elküldése, fotódokumentáció megszervezése

**EGYESÜLETI
TÚRÁK**
Ország János

0+1

FELADATOK
Komplex programszervezés, operatív irányítás, szakmai és pénzügyi felügyelet, kapcsolattartás és dokumentáció készítés, illetve készíttetés, a tagok részletes és időbeni tájékoztatása, valamint a vonatkozó egyesületi szabályzások szigorú betartása

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2001 Feltárul a Trió-barlang, baleset a feltárás során

- **2001. február** –án **Kopasz Imre** és **Tóth István (Sityu)** bejutottak a Trió barlang immár tágas, 3 aknából álló rendszerébe, és a sebtében kiérkező kutatótársakkal éjszaka be is járják az egész barlangot.
- Sajnálatos módon az SZKBE eddigi **egyetlen mentéssel járó balesete is bekövetkezik** az éjszaka során. A mentést a BMSZ végezte.

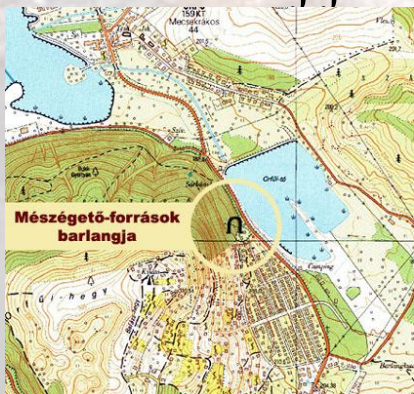

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2001 Feltárul a Trió-barlang, baleset a feltárás során

- **2001**-ben a kutatás a **Trió-barlangra** koncentrált. **Márciusra** az aknákba létrákat szereltek, **áprilisban** bejutottak az **Ékszerdobozba**, majd **augusztusban** a **végponti terembe**. A vizes ág még nem adja meg magát.
- **2001-től** az SZKBE szoros szimbiózisban dolgozott a **Mecsek Egyesület Barlangkutató Osztálya** (**MEBO**), amelynek osztályelnöke Tarnai Tamás lett. Innentől kettős tagság került bevezetésre a két szervezetenél.
- Szegeden, Kárász utcán egyesületi iroda stabilan működik (Kurunczi Edina)
- **2001. júl. 26 - aug. 12.** az **SZKBE-PNKBE-MEBO** közös táborát szervezett a **Mészégető-források barlangjának vízszintsüllyesztéses kutatására** és 50 méter új járatszakaszt tárt fel, a VI. szifonig eljutva.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

2002 Kiemelten közhasznú egyesület az SZKBE

- **2002. január 31-én** a Csongrád Megyei Bíróság Pk.60.230/1997/24. számon **kiemelten közhasznú társadalmi szervezetként jegyzi be az SZKBE-t.**
- **Újbóli kiácsolásra** került a **Gilisztás-barlang bejárati aknája**, de a barlang nem nyílt meg, a **Trió-barlangban** felfedezésre került az **Őrszem-terem**, a vizes-ági hasadék 20 méter hosszan tartó feltágítása által. **Kiépül a villamos és levegőztetési rendszer** a Szuadó- és Trió-barlangokban.
- Hatalmas aktivitással dolgozik az SZKBE a MEBO keretei között is, de ez az aktivitása már ellenszenvet is szül a mecseki karsztkutató csoportokban.
- Az SZKBE tagjai részt vesznek az **első nemzetközi expedíción** a Durmitor-hegységben. Egyre gyakoribbá válnak a más csoportokkal az expedíciós jellegű túrák.
- **Elkészülnek az SZKBE-MEBO hosszú távú koncepcionális tervei**, a Vízfőbg. hasznosítására, kutatóház létesítésére vagy a Kisház bővítésére, turisztikai hasznosítási tervekre (Szőke Emília-Tarnai Tamás).
- **2002. a TKNP KÁISZ és HHGYSZ programok legsikeresebb éve**, kiegészülve a Veresegyházi Városi Ifj. Programmal (VVIP).

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

2003

Első komoly válsághelyzet kialakulása az SZKBE életében, a működés súlypontja Szegedről Pécsre, Orfűre helyeződik,

- Év elején befejeződnek a barlangi kiépítések, **Gilisztás-barlangban bejutás közeli helyzetbe** kerültek a kutatók. Számos objektumban további feltáró és karbantartó munka folyik.
- **2003. tavaszi közgyűlésen szenvedélyes vita alakul ki a „pénzközpontúságról”** Tarnai Tamás nem vállalja tovább az elnöki megbízatást. Más sem, így T.T. ügyvezető elnökként viszi tovább az egyesület ügyeit. **Az Operatív szervezet és a társadalmi szervezet határozott és éles elkülönítése!**
- **2003. május 1-től** engedélyezésre kerül a Trió- és Szuadó-barlangok overallos turisztikai **hasznosítása**.
- **2003. szeptemberében az SZKBE irodát létesített Orfűn, Szőke Emília** pályázati és irodavezetőként főállásban kezdi meg munkáját az egyesület alkalmazásában.
- **Számos megbízási munkát végzett az Egyesület** barlangok felmérésével és térképezésével kapcsolatban.
- Elkészül a **Vízfő-forrásbarlang és környezete idegenforgalmi hasznosításának a terve**.

A ház, amihez kötődtek a barlangkutatók, de ami nem az övék!

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

2004

Az Orfűi iroda biztosítja az SZKBE működésének folyamatosságát

- **2004. tavaszán** Tarnai Tamás végleges lemondása után **Raisz Pétert** választották meg a tagok az SZKBE **elnökének**. További elmélyítése a társadalmi rész és az operatív munkát végző csapat szétválasztásának. Tagdíj a társadalmi részé teljes egészében.
- Az év első felében **lezárásra került a Rumba-barlang**.
- Az Operatív Szervezet **Szóke Emília** vezetésével folytatja a pályázatírási, hasznosítási, kataszterezési, vállalkozási tevékenységet és **biztosítja a teljes SZKBE törvényes működését és törvényi megfeleltetését**.
- **Szabó Zoltán** (Roki) vezetésével a Pizolit SE és az SZKBE számos térképet készít el (Szivárvány-, Mészégető-források-, Mánfai Kőlyuk-barlang, Szeleta-zsomboly) az SZKBE vállalkozásában.
- Elkészül és **beadásra kerül** a ROP.1.1-es pályázat keretében a Mecsek Gyöngyszemei projektben a **Mecsek Háza a barlangi turizmus központja, geológiai bemutatóhely pályázat**.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2005 Az SZKBE orfúi irodája folytatja eredményes működését

- Tudományos dolgozatok, vizsgálatok terén az év szép termést hozott **7 különböző témában adott közre az egyesület eredményeket.**
- Megtartásra került a **3. Alapfokú Barlangjáró Tanfolyam.**
- Tarnai Tamás unszolására, **Rostás Attila** szorgos munkája eredményeképpen megtartásra kerül az első **SZKBE disznótor.**
- Igen **szorosra fonódott az Operatív Szervezet munkája Orfú Önkormányzatával.** Számos pályázat sikeres lebonyolítása tanúskodik erről.
- Feltáró kutatásban nem születtek ebben az évben átütő sikerek, először álltak neki a kutatók a Jószerencsét-aknabarlang kibontásának. Ekkor még sikertelenül. A nyári tábor szokásosan jó hangulatban került megrendezésre.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

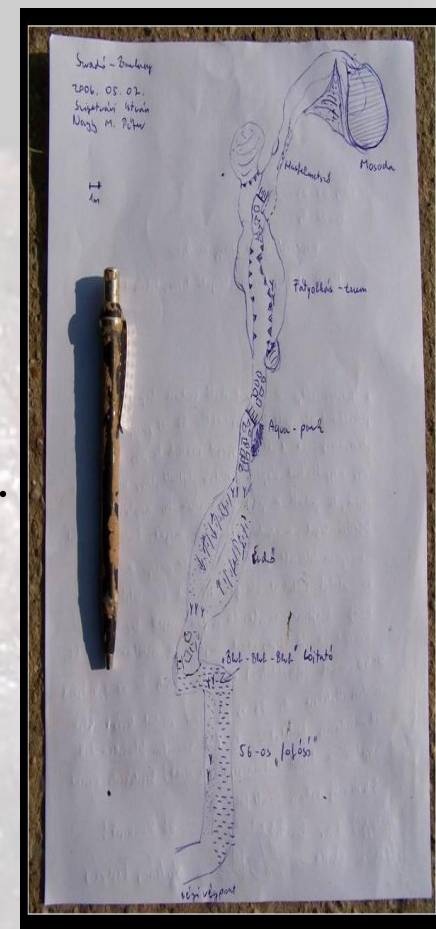

2006

Feltárul a Szuadó-barlang patakos ága, bontásra kerül a kisház, indulnak a Mecsek Háza földmunkái

- **2006. március 27-én** ünnepélyes **szerződés aláírás** a Mecsek Gyöngyszemei programban. Épülhet a **Mecsek Háza**.
- **2006. május 7-én** feltárul a **Szuadó-barlang** patakos ágának új 70 méteres szakasza.
- **Kisház** elbontása egy utolsó alvással **augusztus 26-án** történt meg.
- Ősszel megindulnak a földmunkák, elkezd épülni a Mecsek háza. **Szőke Emília** proj. vez. mellett.

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2006

AZ SZKBE a barlangos közvélemény középpontjában, Barlangkutatók Szakmai Találkozója Szegeden

- **2006. november 10-12.** között Szegeden kerül lebonyolításra a **Barlangkutatók Országos Szakmai Találkozója**. Hihetetlen sikeres volt a rendezvény, hosszú idők óta a legjobban szervezett találkozó volt, örök példát mutatott! A rendezvény színvonala túlszárnyalhatatlannak bizonyult!

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2007 Megvalósult egy régi álom, az SZKBE sikerei csúcsán

- **2007. március 17-én** új elnökséget választott az SZKBE, ezzel új korszak indult, visszatérés a 2003-ban felhagyott modellhez.
- **2007. júl. 18 – aug. 5.** Az eddigi legtöbb műszakot teljesítő nyári tábor került megszervezésre. Újra járhatóvá vált a Gilisztás-barlang régi része és bejutás történt az új részekbe.
- 2007. nyarától **viharos változások az Operatív Szervezetben**, Csapatépítés (Szepesi József, Pinizsi Magdolna, Salamon Szabolcs).
- **2007. október 26-án átadásra** került a **Mecsek Háza**.

**A ház, amihez nem kötődnek
a barlangkutatók,
de ami már az övék!**

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2007

A Mecsek Háza átadása 2007. október 26-án

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

2008

Az SZKBE operatív szervezet hatalmas lendülettel dolgozik, pénzügyi stabilitás megteremtése

- Gyümölcsfa ültetéssel egybekötött Közgyűlést és kutatótábort tartott az SZKBE 2008. március 22-én. A fák az adományozók neveivel ültetődtek.
- Az Operatív Szervezet továbbépítése (Simó Attila, Tibáld Imre, Májer-Vass Laura). Pénzügyi konszolidáció megteremtése, gazdasági igazgatóság létrehozása, Mecsek Háza üzemeltetés rendszerének kialakítása.
- Kutatás a Trió-barlang felé fordult. Ácsolat beépítése történt meg a Vizesági végponton, lehetővé téve a barlangi patak továbbkövetését.
- Cholnoky pályázaton immár évek óta a II. helyezést éri el az SZKBE

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM
2011.

2009

A jelen...

és a jövő???

- **2009. februárban** a Trió barlangban reményteli folytatást találnak a kutatók a régi, omladékos végpont átbontását követően.
- **2009. februárban** elindult az SZKBE 5. Alapfokú Barlangjáró Tanfolyama
- **Jövő????**

**Feltárul a Vízfő-forrás
hatalmas barlangrendszer!**

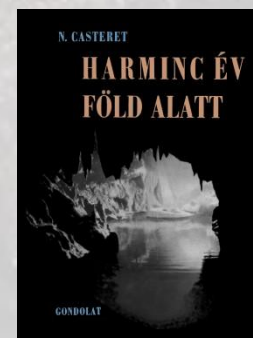
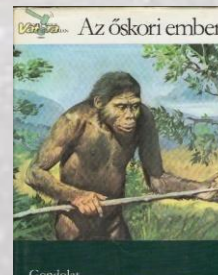
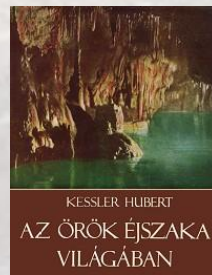
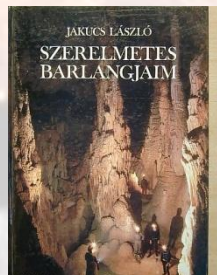
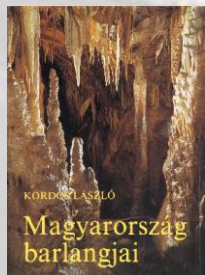

Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület ALAPFOKÚ BARLANGJÁRÓ TANFOLYAM 2011.

Ajánlott irodalom, a teljesség igénye nélkül

- Németh Tamás – Rose György (szerk): A barlangjárás alapjai · Virág Tibor Egyéni Kereskedelmi és Szolgáltató Iroda · 1995.
- Kordos László: Magyarország barlangjai · Gondolat Könyvkiadó · 1984.
- Székely Kinga (szerk): Magyarország fokozottan védett barlangjai · Mezőgazda Könyvkiadó · 2003.
- Jakucs László: Szerelmes barlangjaim · Akadémiai Kiadó · 1993.
- Michel Siffre: Barlangok · Guliver Könyvkiadó · 2003.
- Kessler Hubert: Az örök éjszaka világában · Kossuth Könyvkiadó · 1957.
- Josef Wolf – Zdenek Burian: Az őskori ember · Gondolat Könyvkiadó · 1981.
- N. Casteret: Harminc év föld alatt · Gondolat Könyvkiadó · 1962.

Köszönöm a figyelmet!

Jó szerencsét!

